

Datum
2021-08-09

Diarienummer
VON-2021/431.109

Handläggare
Sofia Tunel
08-535 37818
Sofia.Tunel@huddinge.se

Vård- och omsorgsnämnden

God och nära vård - Rätt stöd till psykisk hälsa, SOU 2021:6, remissvar

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat den 9 augusti 2021, överlämnas till kommunstyrelsen som sitt yttrande på remiss gällande betänkandet *God och nära vård - Rätt stöd till psykisk hälsa (SOU 2021:6)*.

Sammanfattning

God och nära vård – Rätt stöd till psykisk hälsa (SOU 2021:6), är en utredning om hur primärvården och den kommunala hälso- och sjukvården ska bli bättre på att behandla personer med psykisk ohälsa. Utredningen är en del av samordnad utveckling för god och nära vård, en utredning som lämnat fyra förslag sedan 2017. Rätt stöd till psykisk hälsa, är det femte och sista förslaget. Gemensamt för alla fem utredningar är att fokus ligger på att vården ska utgå från patientens behov. Inte från hur sjukvården är organiserad.

Utredningen menar att de instruktioner som tidigare tagits fram av Socialstyrelsen till vården för arbetet med personer med psykisk ohälsa inte används i tillräcklig omfattning.

I SOU 2021:6 framförs att det självbestämmande som finns i landets regioner om hur uppdraget kring psykisk ohälsa i vården ska utföras har lett till att arbetet skiljer sig väsentligt åt. Detta gäller även den kommunala hälso- och sjukvården. Den nuvarande skillnaden innebär att det inte finns ett bra system för att samla in uppgifter att jämföra och lära av. Utveckling och kompetens från den samlade erfarenheten uteblir.

Mot bakgrund av detta kommer utredningen fram till slutsatsen att regioner såväl som kommuner behöver ta fram tydligare instruktioner för hur primärvård och vård av äldre ska hjälpa människor med psykisk ohälsa.

Socialförvaltningen ser utredningens förslag som positivt. En ökad tydlighet kring ansvaret för den psykiska hälsan hos personer i kommunens boendeformer underlättar för planeringen av förebyggande insatser och för det löpande arbetet med psykisk hälsa.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Socialförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Gymnasietorget 1

Tfn vxl 08-535 300 00

sof@huddinge.se
www.huddinge.se

Beskrivning av ärendet

God och nära vård – Rätt stöd till psykisk hälsa (SOU 2021:6), är en utredning om hur primärvården ska bli bättre på att ta emot och behandla personer med psykisk ohälsa. Utredningen är en del av samordnad utveckling för god och nära vård, en utredning som lämnat fyra förslag sedan 2017. Rätt stöd till psykisk hälsa, är det femte och sista förslaget. Gemensamt för alla fem utredningar är att fokus ligger på att vården ska utgå från patientens behov, inte från hur sjukvården är organiserad.

Utredningen menar att de instruktioner som tidigare tagits fram av Socialstyrelsen till vården för arbetet med personer med psykisk ohälsa inte används i tillräcklig omfattning. Särskilt gäller detta primärvården och vårdcentralerna dit människor med enklare form av psykisk ohälsa ofta söker.

En ytterligare reflektion från utredningens sida är att kunskapsunderlagen många gånger förefaller utgå från den specialiserade psykiatrins logik och arbetssätt, trots att huvuddelen av patienterna finns i primärvården. Att inkludera primärvårdens kontext tydligare i framtagandet av kunskapsunderlag för att underlätta implementering bedöms vara en framgångsfaktor för framtiden.

I SOU 2021:6 framförs att det självbestämmande som finns i landets regioner om hur uppdraget kring psykisk ohälsa i vården ska utföras har lett till att arbetet skiljer sig väsentligt åt. Utredningen konstaterar att det inte borde variera i den utsträckning som det i dag gör. Detta gäller även kommuner som har ansvaret för personer som bor på särskilda boenden och på boenden med särskilt stöd enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Den nuvarande skillnaden innebär att det inte finns ett bra system för att samla in uppgifter att jämföra och lära av vilket leder till att utveckling och kompetens från den samlade erfarenheten uteblir.

Mot bakgrund av detta kommer utredningen fram till slutsatsen att regioner såväl som kommuner behöver ta fram tydligare direktiv för hur personer med psykisk ohälsa inom primärvård och inom kommunal hälso- och sjukvård ska få hjälp.

Utredningen förtydligar att den i lag angivna begränsningen för den kommunala hälso- och sjukvården i fråga om yrkesgrupper bara omfattar läkare. Motsatsvis följer att det kommunala hälso- och sjukvårdsansvaret omfattar hälso- och sjukvård som ges av övriga yrkesgrupper, inklusive t.ex. psykologer. Det betyder inte att Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) anger att det är obligatoriskt med psykologer i kommunens hälso- och sjukvård. Däremot att kommunens hälso- och sjukvård får omfatta psykologer.

Depression hos äldre har klara beröringspunkter med kognitiv nedsättning och demens. Socialstyrelsen framhåller att det är viktigt att personal som har regelbundna kontakter med äldre personer med vårdbehov kan identifiera psykisk ohälsa hos äldre för att kunna tillförsäkra en god och säker vård och omsorg.

Datum
2021-08-09

Diarienummer
VON-2021/431.109

Det finns tecken på att pandemin på olika sätt påverkat det psykiska välbefinnandet och den psykiska hälsan i befolkningen. Precis på vilka sätt går ännu inte att veta. För de många som vårdats för svåra symtom i samband med covid-19 har röster höjts vad gäller behovet av rehabiliterande insatser, inte minst i primärvården.

Som en följd av att barn är en avgränsning i utredningen har inga särskilda analyser eller bedömningar i fråga om verksamheter som elevhälsa och ungdomsmottagningar gjorts.

Justering av hälso- och sjukvårdslagen

Utredningen vill se en justering av hälso- och sjukvårdslagen. Det förslag som presenteras är att det i formuleringen av primärvårdens uppdrag ska stå att uppdraget är att tillgodose fysiska och psykiska vårdbehov. Förändringen innebär ett tillägg av ordet *psykiska* som inte finns i nu gällande formulering.

Utredningen skriver att det är önskvärt att Socialstyrelsen tar fram ett register där all primärvård registrerar diagnoser och behandlingar. Detta ska registreras på samma sätt och användas för uppföljning.

Förvaltningens synpunkter

I en personcentrerad vård som ska utgå från individen istället för hur sjukvården organiserat sig ser förvaltningen stora behov av utveckling gällande arbetet med psykisk hälsa. I dagsläget har de personer som bor på särskilt boende i Huddinge kommun begränsade möjligheter att få psykologkontakt eller hjälp från psykiatrin utöver det speciella demensteam som finns i regionen. En person med nedstämdhet som kanske främst är i behov av samtalskontakt är hänvisad till läkemedelsbehandling. Genom att det kommunala ansvaret för den psykiska hälsan tydliggörs kan vården organiseras så att en mer jämlik vård uppnås.

Socialstyrelsen framhåller att det är viktigt att personal som har regelbundna kontakter med äldre personer med vårdbehov kan identifiera psykisk ohälsa hos äldre för att kunna tillförsäkra en god och säker vård och omsorg. Förvaltningen ser att detta är ett område som kan utvecklas i Huddinge kommun.

Med hjälp av evidensbaserade kunskapsstöd som inkluderar insatser som görs inom ramen för den primärvård som ges i kommunen, kan det förebyggande arbetet stärkas. Tidiga insatser som ges på sjuksköterskenivå för depressioner och ångestsyndrom kan snabbare komma patienten till del och kan bidra till minskade behov av farmakologisk behandling och bättre livskvalitet för individen. I framtagandet av lokala riktlinjer för att identifiera misstänkt psykisk ohälsa ser förvaltningen att evidensbaserade nationella kunskapsstöd är en viktig del. Även kunskapsstöd för suicidprevention välkomnas.

Genom att använda den KVÅ-statistik (klassifikation av vårdåtgärder) som redan rapporteras in bedöms utvärderingen av arbetet med psykisk ohälsa kunna underlättas.

Effekterna av den isolering som besöksförbuden under coronapandemin inneburit för många på kommunens boenden, är ännu okända, men den kan ha påverkat de

Datum
2021-08-09

Diarienummer
VON-2021/431.109

boendes psykiska hälsa negativt. Att ha möjlighet till psykologiskt stöd även när psykisk sjukdom inte föreligger bedöms vara viktigt.

Socialförvaltningen ser utredningens förslag som positivt. En ökad tydlighet kring ansvaret för den psykiska hälsan hos personer i kommunens boendeformer underlättar för planeringen av förebyggande insatser och för det löpande arbetet med psykisk hälsa.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Utredningen förtydligar ansvarsförhållanden gällande psykisk hälsa och detta bedöms innebära ökade kostnader för Huddinge kommun, när exempelvis ett antal psykologer måste anställas.

Lotta Wigen
Socialdirektör

Lina Blombergsson
Biträdande socialdirektör

Bilagor

1. Remismissiv
2. Remisshandlingar: Remiss av betänkandet God och nära vård - Rätt stöd till psykisk hälsa (SOU 2021:6) [God och nära vård - Rätt stöd till psykisk hälsa - Regeringen.se](#) (Hämtad 2021-08-09)

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förvaltning, Yvonne Sawert